

Nowe habilitacje

Beata Frydryczak

Dr hab. Beata Frydryczak jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Instytucie Filozofii, na Wydziale Humanistycznym UZ. Kieruje *Pracownią Estetyki* przy Zakładzie Filozofii Kultury.

FOT. EWA JEDRZEJOWSKA

Obszar zainteresowań badawczych Beaty Frydryczak jest szeroki i obejmuje dwa zazębiające się i wzajemnie oddziałujące na siebie zagadnienia, którymi są: „status estetyki we współczesnych badaniach nad kulturą i sztuką” oraz „miejsce i rola sztuki we współczesnym świecie”. W swej działalności naukowej Beata Frydryczak konsekwentnie zajmuje się obydwoma zagadnieniami. Już w pracy magisterskiej zatytułowanej *Kategoria wolności w konkulturze* (napisanej w 1988 r. w Instytucie Kulturoznawstwa UAM, pod kierunkiem prof. Anny Zeidler-Janiszewskiej) zaznaczył się sposób myślenia, pozwalający poddać analizie zjawiska współczesnej kultury. W pracy tej wolność została potraktowana jako przejaw ludzkiej ekspresywności, znajdującej swój szczególny wyraz w estetycznie zorientowanym ruchu konkulturów. Swoje wczesne zainteresowania Beata Frydryczak kontynuowała w rozprawie doktorskiej – *Estetyki oporu. Doświadczenie estetyczne jako siła transformująca społeczeństwo w dobie postmodernistycznej?* – napisanej pod kierunkiem prof. Zeidler-Janiszewskiej w 1994 r., w Instytucie Filozofii UAM. W dysertacji, która została opublikowana już w następnym roku (*Estetyki oporu* Zielona Góra: Wydaw. WSP TK 1995), Autorka podjęła kwestię refleksji nad sztuką

awangardową, szczególną uwagę poświęcając Jean-François Lyotarda estetyce wzniosłości.

Będąc jeszcze na studiach doktoranckich w IF UAM, Beata Frydryczak rozpoczęła w 1993 r. pracę w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej WSP w Zielonej Górze, wiążąc się na stałe z naszą uczelnią. Od tamtego czasu obserwujemy nieustanne powiększanie się Jej dorobku z imponującą liczbą publikacji naukowych (kolejną książką była praca pt. *Między gestem a dyskursem. Szkice z teorii sztuki* Warszawa: Instytut Kultury 1998). Oprócz pokaźnego dorobku naukowego Beata Frydryczak znana jest jednak również ze swej działalności organizacyjnej. Wkrótce po podjęciu pracy w WSP zorganizowała dwie konferencje naukowe oraz włączyła się w działalność wystawienniczą, kładąc główny nacisk na ekspozycje o charakterze problemowym. Wystawy te były próbą przełożenia na język sztuki zagadnień, które podejmowała w swej pracy teoretycznej. Wśród wielu takich prób dwie zasługują na szczególną uwagę. Były nimi dwie interesujące wystawy, które towarzyszyły wydaniu wspomnianej książki. Beata Frydryczak pełniła wówczas funkcję kuratora obu imprez artystycznych, w których wzięli udział artyści z Polski i zagranicy. Pierwsza miała miejsce w Berlinie w Instytucie Kultury Polskiej, druga zaś w Słubicach, w Galerii „Prowincjonalna”. W tym czasie sprawowała również funkcję Prezesa *Stowarzyszenia KRAAA* organizującego wystawy sztuki współczesnej w Zielonej Górze. Kolejnymi ważkimi osiągnięciami organizacyjnymi były: Międzynarodowa Konferencja Estetyczna pt. *Sztuka i media w świecie współczesnym* (Zielona Góra 1996), impreza o charakterze interdyscyplinarnym, oraz – zorganizowana w następnym roku – konferencja pt. *Miejsce sztuki: między przestrzenią prywatną a publiczną*. W ostatnim okresie przygotowała również cykl trzech wystaw w zielonogórskim BWA pt. *Dialog jako wewnętrzny autorski projekt*. Tej bogatej działalności towarzyszyła również współpraca z *Magazynem Sztuki*, w którym Beata Frydryczak redagowała, w latach 1996–1998, dział „Obszary dyskursu”. Natomiast w chwili obecnej jest członkiem Rady Redakcyjnej czasopisma filozoficznego *Nowa Krytyka*.

14 kwietnia 2003 r., na podstawie zaprezentowanego dorobku naukowego oraz książki pt. *Świat jako kolekcja. Próba analizy estetycznej natury nowoczesności* (Poznań: Wydaw. Fundacji Humaniora 2002), Rada Naukowa Instytutu Filozofii UAM podjęła uchwałę o nadaniu Beacie Frydryczak stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii. Uchwała ta została następnie zatwierdzona przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w styczniu 2004 roku.

Świat jako kolekcja jest wynikiem przesunięcia obszaru zainteresowań badawczych Autorki w stronę szerzej pojętej estetyki i procesu estetyzacji świata. W pracy swej bada ideę kolekcjonowania rozumianą jako sposób partycypacji jednostki w kulturze nowoczesnej. Problemy podejmowane w dwóch pierwszych rozdziałach („Doświadczenie nowoczesności” i „Figury nowoczesności”) znajdują swoje dopełnienie w części trzeciej pt. „Kolekcjonowanie jako Benjaminowski model zbawienia”. Autorka, poszukując u Waltera Benjamin ram pojęciowych i modelu interpretacyjnego wizji kultury określonej jako rodzaj kolekcji, dostrzega w tej metaforze możliwość przywołania, coraz słabiej wyczuwalnego w nowoczesności, momentu utopijnego, który poprzez ideę rekonstrukcji wpisana w mesjanistyczne myślenie autora *Pasaży paryskich* pozwala sformułować projekt zbawienia kultury. Budowana w tej przestrzeni pojęciowej wizja

kultury – gdzie kolekcjonerska postawa wobec świata przybiera dwojaką naturę: melancholijną i radosną – okazuje się być zarówno owocnym narzędziem interpretacyjnym, jak również pewną procedurą, dzięki której proces destrukcji i rekonstrukcji prowadzi ku odnowionej sferze sensów i znaczeń. Procedura ta znajduje pełny wyraz w sztuce, w której idea zbawienia – przyjmując postać artystycznego działania – jest przykładem zastosowania metody, której rezultaty czytelne są w idei emancypacji poprzez sztukę.

Książka Beaty Frydryczak spotkała się już z uznaniem środowisk naukowych w kraju. Interesująco o tej pracy pisze np. Dagmara Jaszewska, w wydawanym przez Instytut Filozofii UJ piśmie *Estetyka i Krytyka* (nr 4, 1/2003). *Świat jako kolekcja* nie jest jednak ostatecznym

zwieńczeniem filozoficznych poszukiwań jej Autorki, lecz kolejnym etapem w pracy naukowej. Podjęta w rozprawie habilitacyjnej idea poszerzonej estetyki otwiera nową perspektywę badawczą, ku której Beata Frydryczak zwróciła się już w swych najnowszych publikacjach. Badając kategorie wzniosłości i malowniczości podejmuje studia nad XVIII-wieczną estetyką angielską, szukając tam inspiracji dla próby rozwinięcia nowego obszaru badań, który zamykałby się w ramach estetyki krajobrazu. W badaniach swych koncentruje się na interesującej kwestii, jest nią – traktowana jako pewien element przeszerzenia *αισθησις* – estetyczna idea ogrodu. Należy się spodziewać, że praca ta już wkrótce wyda piękne owoce.

Stanisław Hanuszewicz

Anna Walicka

3 grudnia 2003 r. odbyło się przed Radą Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej kolokwium habilitacyjne dr inż. Anny Walickiej, adiunkta Wydziału Mechanicznego UZ.

W czasie kolokwium habilitantka zaprezentowała główne osiągnięcia naukowe zawarte w monografii habilitacyjnej pt.: *Reodynamika przepływu płynów nienewtonowskich w kanałach prostych i zakrzywionych*.

Recenzentami przewodu habilitacyjnego byli profesorowie: Jarosław Mikielczak (członek korespondent PAN), Zdzisław Kabza i Stanisław Wroński. W ramach kolokwium habilitantka przedstawiła wykład habilitacyjny pt.: *Klasyfikacja fenomenologiczna płynów nienewtonowskich*.

Rada Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej nadała dr inż. Annie Walickiej stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie mechaniki – reologii płynów nienewtonowskich. Uchwałą Rady Wydziału Politechniki Wrocławskiej zatwierdziła Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów w Warszawie, pismem z dnia 29 marca 2004 roku.

Dr hab. Anna Walicka studia techniczne ukończyła na Wydziale Mechanicznym Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy w 1976 r.; tytuł magistra inżyniera uzyskała przedstawiając pracę pt.: „Dynamika ruchu pojazdów jednośladowych”. W 1982 r. ukończyła – pod opieką prof. dr W. J. Prosnaka, członka rzeczywistego PAN – pracę doktorską zatytułowaną: „Badanie wpływu sił bezwładności na ruch cieczy mikropolarnej w szczelinie między wirującymi powierzchniami obrotowymi”, której obrona odbyła się na początku 1983 r. przed Radą Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa Politechniki Warszawskiej. Recenzentami pracy byli profesorowie: Jerzy Rutkowski i Stanisław Wroński.

Od września 1983 r. jest adiunktem, w latach 1983-89 na Wydziale Mechanicznym AT-R, zaś od 1992 r. do chwili obecnej na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W latach 1989-1992 była wykładowcą na Uniwersytecie Technicznym w Tiarecie w Algierii. Począwszy od 1981 roku przebywała za granicą na licznych krótkoterminowych stażach lub była zapraszana przez uniwersytety w: Pizie, Besançon, Grenoble, Nancy, Metz, Mińsku, Moskwie. Rezultatem staży i zaproszeń był aktywny udział w licznych konferencjach zagranicznych organizowanych przez uniwersytety w: Pizie, Londynie, Biarritz, Ljubljanie, Kłajpedzie, Sheffield, L'Aquila, Cambridge, Grenoble, Mińsku, Moskwie, Wiedniu, Erlangen, Salerno.

Celem badań naukowych dr hab. Anny Walickiej jest analiza przepływów płynów lepkich newtonowskich i nienewtonowskich w prostych i zakrzywionych kanałach pierścieniowych, ograniczonych powierzchniami obrotowymi; powierzchnie mogą w ogólności wirować, być nieprzepuszczalne lub porowate. Badania te, ze względu na ich charakter poznawczy, można umownie podzielić na badania odnoszące się bądź do reologii, bądź do tribologii (teoria smarowania). Ze względu na przyjęte do rozważań modele matematyczne związków tensorów naprężeń z tensorami prędkości deformacji można podzielić Jej badania dotyczące płynów nienewtonowskich na następujące grupy odnoszące się do płynów:

- lepkoplastycznych,
- lepkosprężystych,
- uogólnionych drugiego rzędu,
- mikropolarnych,
- z naprężeniami momentowymi.

